

Dosarul nr. 2ra-1239/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul central (jud. D. Crigan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

7 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecaușan

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Valentinei Gugulan împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Fauritorul” cu privire la anularea ordinului de concediere, a ordinelor de responsabilitate materială și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fauritorul” și menținută hotărârea din 13 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul central, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 16 mai 2018, Valentina Gugulan a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Fauritorul” cu privire la anularea ordinului de concediere, a ordinelor de responsabilitate materială și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, în temeiul contractului individual de muncă nr. 17/2008 din 1 iulie 2008, încheiat cu SRL „Fauritorul”, a fost angajată la întreprinderea dată în calitate de contabil-șef, cu salariul în mărime de 2 700 de lei/lunar, achitarea căruia se efectuează până la data de 15 a lunii următoare pentru luna precedentă.

În legătură cu neachitarea salariului începând cu luna februarie 2014 și până în prezent, dânsa a depus o cerere de chemare în judecată privind încasarea salariului restant de la SRL „Fauritorul”.

A comunicat că la 7 mai 2018, prin scrisoare recomandată, în adresa ei a fost expediat ordinul nr. 1 din 2 mai 2018, semnat de către directorul SRL „Fauritorul”,

Vera Cotruța cu privire la concedierea ei din funcția de contabil-șef din data de 2 mai 2018, conform art. 86 alin. (1) Codul muncii, în legătură cu situația economico-financiară a întreprinderii foarte grea și necesitatea de funcționare a întreprinderii.

Totodată, a indicat că în cadrul procesului de judecată privind încasarea salariului restant, a aflat că în privința ei au mai existat trei ordine cu privire la încasarea din salariul ei a prejudiciului material în beneficiul SRL „Fauritorul” și anume, ordinul nr. 10 din 14 iunie 2015, prin care a fost obligată să răspundă material pentru prejudiciul material în mărime de 29 000 de lei, cauzat ca urmare a nerespectării cuvenite a obligațiilor de serviciu, suma dată fiind reținută din salariul, ordinul nr. 11 din 20 septembrie 2016, prin care a fost reținută din salariul ei suma de 45 000 de lei, în calitate de prejudiciul material cauzat SRL „Fauritorul” și ordinul nr. 3 din 15 martie 2017, prin care a fost reținută din salariul ei suma de 2 000 de lei ca prejudiciul material, suma fiind greșit transferată pe contul SRL „Automacri”.

A invocat dezacordul cu ordinul de concediere și de reținere a prejudiciului material din salariu, considerându-le ilegale și pasibile anulării.

Astfel, contrar prevederilor art. 86 alin. (1) lit. c) Codul muncii, la emiterea ordinului nr. 1 din 2 mai 2018, de către SRL „Fauritorul” nu a fost respectată nicio condiție din cele stipulate în norma legală menționată.

Abaterile disciplinare pentru care se pretinde că le-ar fi comis au fost în ani diferiți, și anume, 14 iunie 2015, 20 septembrie 2016 și 15 martie 2017.

Cu referire la prevederile art. 86 alin. (1) lit. j) Codul muncii, a remarcat că în privința sa nu a existat și nu există careva hotărâri sau decizii ale instanțelor de judecată sau ale altor organe competente cu privire la constatarea vinovăției ei în comiterea acțiunilor ilegale și cauzarea prejudiciului material SRL „Fauritorul”.

Suma amenzii achitată de către SRL „Fauritorul”, în temeiul deciziei nr. 27-02-11/316 din 29 noiembrie 2013, a constituit 14 500 de lei, deoarece achitarea a fost efectuată în termen de 3 zile de la data emiterii acestei decizii.

A subliniat că erorile comise la baza de date contabile pentru anul 2015, au avut loc în lipsa ei, deoarece la calculatorul în care se păstra această informație aveau acces însăși directorul Vera Cotruța, precum și fiul acesteia Sergiu și sora Ana, posibil chiar și alte persoane.

La fel, a menționat că informația considerată pierdută este pe suport de hârtie și anume, actele de verificare reciprocă cu furnizorii.

Reieșind din prevederile art. 86 alin. (1) lit. o) Codul muncii, a precizat că ordinul de plată cu privire la transferarea mijloacelor bănești către SRL „Automacri” a fost semnat de către directorul Vera Cotruța, iar ținând cont de faptul că plata a fost efectuată cu întârziere, SRL „Automacri” a refuzat restituirea sumei de 2 000 de lei, achitată lor greșit.

Totodată, bazându-se pe prevederile art. 211 Codul muncii, prin care este definită noțiunea de încălcare gravă a obligațiilor de muncă, a invocat că acțiunile enumerate de legiuitor, sunt exhaustive și nu pot fi completate de angajator.

Așadar, niciuna din acțiunile enumerate în art. 211 Codul muncii, nu a fost comisă de către ea în raport cu SRL „Fauritorul”.

A obiectat că ordinele despre responsabilitatea materială nu au fost aduse la cunoștință ei în modul și termenul prevăzut de lege, fiind emise contrar prevederilor art. 342-344 Codul muncii.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 7, 19, 33¹, 38, 85, 166, 167 CPC, art. 355 Codul muncii.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinelor nr. 1 din 2 mai 2018, nr. 10 din 14 iunie 2015, nr. 11 din 20 septembrie 2016 și nr. 3 din 15 martie 2017 emise de către directorul SRL „Fauritorul”, Vera Cotruța, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 30 octombrie 2018, Valentina Gugulan a depus cerere privind concretizarea cerințelor, prin care a solicitat anularea ordinelor nr. 1 din 2 mai 2018, nr. 10 din 14 iunie 2015, nr. 11 din 14 iunie 2015, nr. 11 din 20 septembrie 2016, nr. 12 din 20 septembrie 2016, nr. 3 din 15 martie 2017, nr. 4 din 15 martie 2017 și nr. 22 din 20 decembrie 2011 emise de către directorul SRL „Fauritorul”, Vera Cotruța, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Suplimentar a menționat că în cadrul procesului civil pornit la cererea de chemare în judecată împotriva SRL „Fauritorul” cu privire la încasarea salariului restant și prejudiciului moral, au fost prezentate câteva ordine antedatate, de către directorul SRL „Fauritorul” și anume, nr. 22 din 20 decembrie 2011, nr. 4 din 15 martie 2017, nr. 11 din 14 iunie 2015 și nr. 12 din 20 septembrie 2016 cu privire la responsabilitatea materială, despre existența cărora a aflat doar în cadrul cercetării judecătorești a litigiului privind încasarea salariului restant.

Prin hotărârea din 13 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul central, a fost admisă acțiunea parțial.

Au fost anulate ordinul nr. 1 din 2 mai 2018 cu privire la concediere, ordinul nr. 10 din 14 iunie 2015 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 11 din 14 iunie 2015 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 11 din 20 septembrie 2016 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 12 din 20 septembrie 2016 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 3 din 15 martie 2017 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 4 din 15 martie 2017 cu privire la responsabilitatea materială și ordinul nr. 22 din 20 decembrie 2011 cu privire la responsabilitatea materială, emise de directorul SRL „Fauritorul”, Vera Cotruța.

A fost încasată de la SRL „Fauritorul” în beneficiul statului taxa de stat de care a fost scutit reclamantul prin efectul legii, în mărime de 800 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de SRL „Fauritorul” și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că potrivit ordinului nr. 1 din 2 mai 2018 și a anexei la acest ordin, unul din temeiurile de concediere a servit și art. 86 alin. (1) lit. g) Codul muncii, or acest punct admite concedierea salariatului numai în cazul încălcării repetate, pe parcursul unui an, a obligațiilor de muncă.

Astfel, la concedierea salariatului din motivul încălcării repetate a obligațiilor de muncă, instanța urmează să verifice dacă la aplicarea repetată a sancțiunii disciplinare angajatorul a ținut cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective, dacă a fost respectat termenul de aplicare a sancțiunii disciplinare, adică respectarea dispozițiilor art. 206-211 Codul muncii.

În temeiul art. 86 alin. (1) lit. k) Codul muncii, pot fi concediați două categorii de salariați: salariații ce mânuiesc nemijlocit mijloace bănești sau valori materiale, cât și salariații care au acces la sistemele informaționale ale angajatorului (sisteme de colectare și gestiune a informației) sau la cele administrate de angajator, în condiția că au săvârșit anumite acțiuni culpabile, care pot servi temei pentru pierderea încrederii angajatorului, față de salariații respectivi. Dacă se va constata, în modul prevăzut de lege, că s-a săvârșit o faptă de sustragere, luare de mită sau alte infracțiuni cu caracter acaparator, acești salariați pot fi concediați din cauza pierderii încrederii față de ei și în situația când aceste acțiuni nu sunt legate nemijlocit de munca lor.

Pe când, la materialele cauzei nu au fost anexate careva acte confirmative în susținerea poziției enunțate.

Așadar, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC și art. 89 alin. (2) Codul muncii, reprezentantul pârâtului nu a prezentat probe ce ar dovedea legalitatea eliberării din serviciu a reclamantei.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au stabilit că întru respectarea prevederilor art. 210 alin. (2) Codul muncii, ordinul nr. 11 din 14 iunie 2015 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 11 din 20 septembrie 2016 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 12 din 20 septembrie 2016 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 3 din 15 martie 2017 cu privire la responsabilitatea materială, ordinul nr. 4 din 15 martie 2017 cu privire la responsabilitatea materială și ordinul nr. 22 din 20 decembrie 2011 cu privire la responsabilitatea materială, emise de directorul SRL „Fauritorul”, Vera Cotruța, urmau a fi aduse la cunoștința reclamantei în termen de 5 zile lucrătoare de la data emiterii sub semnătură, fapt ce nu a fost constatat din materialele cauzei.

Iar un eventual refuz al reclamantei de a confirma prin semnătură comunicarea ordinului urma a fi fixat într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților, fapt ce nu a fost prezentat de către reprezentantul SRL „Fauritorul”.

La fel, instanța de apel a constatat că de către angajator au fost încălcate și prevederile art. 347 Codul muncii, or au fost stabilite rețineri a prejudiciului din salariu mai mult de 20 %.

Cu privire la argumentul apelantei precum că la caz urmează a fi aplicată prescripția extinctivă în temeiul art. 271-272 Cod civil, în coroborare cu prevederile art. 355 alin. (1) Codul muncii, instanța de apel a conchis că la dosar lipsesc careva probe care ar fi confirma faptul aducerii la cunoștința salariatului despre emiterea ordinelor contestate.

La 20 iulie 2020, SRL „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan a declarat recurs împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că prin nerespectarea obligațiilor de serviciu, Valentina Gugulan a comis prejudicii SRL „Fauritorul” în mărime de 45 000 de lei, suma fiind reținută din salariu în rate egale a câte 1 800 de lei lunar pe parcursul a 25 luni.

Intimata a continuat pe parcursul a mai multor ani să activeze în calitate de contabil-șef al SRL „Fauritorul”, la momentul constatării prejudiciilor nu au fost instrumentate anchete de serviciu cu atragerea specialiștilor în domeniul contabil, or art. 343 alin. (1) Codul muncii stabilește că salariatul vinovat de cauzare angajatorului a unui prejudiciu material îl poate repara benevol, integral sau parțial.

Prin urmare, prin acceptarea tacită a reținerilor salariale, se confirmă că intimata a acceptat repararea benevolă a prejudiciului material cauzat întreprinderii.

Cu referire la ordinul cu privire la încetarea contractului individual de muncă nr. 1 din 2 mai 2018, reieșind din prevederile art. 86 alin. (1) lit. c), g), j), k) și o) Codul muncii, a reținut că netemeinicia aplicării unui temei de concediere, nu atrage nulitatea ordinului de concediere în întregime, or aplicarea cumulativă a temeiurilor de concediere, denotă cu certitudine imposibilitatea continuării activității intimei în cadrul întreprinderii.

Contrar sarcinii stabilită de art. 239 din CPC, nu a fost motivată concluzia ilegalității ordinului prin prisma tuturor temeiurilor de concediere aplicate.

Având în vedere prevederile art. 86 alin. (1) lit. k) Codul muncii, a evidențiat că culpa intimei se demonstrează prin actele Serviciului Fiscal de Stat, CNAS și a Inspecției Financiare a Ministerului Finanțelor al RM.

Având în vedere prevederile art. 355 alin. (1) lit. a) Codul muncii, a menționat că cererea de chemare în judecată înaintată de Valentina Gugulan privind contestarea ordinului a fost depusă la data de 16 mai 2018, adică peste termenul de 3 luni prevăzut de lege pentru categoria dată de litigii.

Prin urmare, acțiunea a fost depusă peste termenul de prescripție prevăzut în mod imperativ de lege, iar Valentina Gugulan nu a solicitat repunerea în termen.

Instanța de apel nu s-a pronunțat în privința cererii privind compensarea cheltuielilor de judecată, or în cadrul examinării prezentei cauze în ordine de apel, Valentina Gugulan a înaintat cerere prin care a solicitat încasarea din contul SRL „Fauritorul” a cheltuielilor de asistență juridică suportate la examinarea cauzei, ulterior în cadrul procesului, cererea fiind concretizată.

La data de 10 martie 2020, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat public dispozitivul deciziei în prezenta cauză, însă în privința cerinței înaintate privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică nu s-a pronunțat.

În același timp, decizia motivată a Curții de Apel Chișinău nu conține argumente privind admiterea sau respingerea cerinței înaintate de Valentina Gugulan privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică, fapt care concluzionează că

instanța de apel nu a soluționat problema repartizării între părți a cheltuielilor de judecată.

La 5 octombrie 2020, SRL „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan a depus cerere de recurs suplimentar împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care, la fel, a solicitat admiterea acesteia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

La 30 iulie 2020, în adresa Valentinei Gugulan a fost expediată copia cererii de recurs depusă de SRL „Fauritorul”, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 94 vol. II), corespondența menționată însă a fost returnată de către Oficiul Poștal cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 95 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 8 mai 2020, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 69 vol. II), fiind recepționată de către recurentă la 20 mai 2020, ceea ce se atestă prin ștampila aplicată pe plicul de recepție a deciziei, copia căruia este anexată la cererea de recurs (f. d. 90 vol. II).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 iulie 2020 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

De altfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, criticile aduse împotriva împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău în recursul concretizat depus de către SRL „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan la 5 octombrie 2020, nu pot fi avute în vedere, întrucât acestea au fost formulate mult după termenul legal de motivare a recursului.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat

de SRL „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Fauritorul”, reprezentată de avocatul Marina Frecauțan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu